

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان تهران شهر تهران مؤسسه آموزش عالی حوزوی امام حسن مجتبی علیه السلام

عنوان:

تأثیر بداء در مهدویت از منظر آیات و

روایات

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدعلی منصوریان دامغانی

نگارنده

اعظم احمدی

سال تدوین

۱۴۰۳

اللَّهُمَّ احْمِزْنِي

تحمیدیه:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومِينَ مِنْ وَلَدِهِ
(Δ)

تقدیم:

این اثر را به مولا و سرورم حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه) و رهبر فرزانه انقلاب اسلامی تقدیم می‌دارم؛ و خدمت مولایم عرضه می‌دارم که:

«يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَّا الضُّرَّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا
إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ»

تقدیر و تشکر:

شایسته است که در انجام این تحقیق، بعد از حمد و شکر خداوند متعال، از کسانی که در انجام این تحقیق به هر نوعی نگارنده را یاری رسانده‌اند و همراهی کرده‌اند تشکر کنم.

۱۵. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، ج ۱۴، چاپ دوم، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷، ۲۱۸۷۷.
۱۶. سلیمیان، خدامراد فرهنگنامه مهدویت، تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عجل الله تعالی فرجه الشریف)، ۱۳۸۷.
۱۷. جوادی، احمد صدر، دایره المعارف تشیع، ج ۲، تهران: حکمت، ۱۲۹۶.
۱۸. - آیتی، نصرت الله، تأملی بر نشانه های حتمی ظهور، قم: آینده روشن، ۱۳۹۰.
۱۹. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، ج ۱، چاپ ۱۳، تهران: صدرا، ۱۳۸۶.
۲۰. بالادستی نصرت الله، محمد مهدی حائری پور، مهدی یوسفیان، نگین آفرینش، ج ۱، چ ۴۷، قم: بنیاد حضرت مهدی موعود عج، ۱۳۹۱.
۲۱. مکارم شیرازی، ناصر، پیام امام امیرالمومنین (علیه السلام)، ج ۷، چاپ دوم، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
۲۲. قرائتی، محسن، تفسیر نور، ج ۴، تهران: مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، ۱۳۸۸.
۲۳. مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، مهدی موعود، چ ۲۷، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۵.
۲۴. مکارم شیرازی، ناصر، حکومت جهانی مهدی عج، قم: نسل جوان، ۱۳۹۲.
۲۵. کارگر، رحیم، مهدویت دوران ظهور، قم: نشر معارف، ۱۳۹۱.
۲۶. خراسانی، محمد جواد، مهدی منتظر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، بیجا: ضامن آهو.
۲۷. ری شهری، محمد مهدی، دانشنامه امام مهدی عج، ج ۷، قم: موسسه دار الحدیث، ۱۳۹۲.
- (ب) منابع عربی:**
۲۸. ابن ابی الحدید، عبدالحمید بن هبه الله، شرح نهج البلاغه، ج ۱۰، قم: مکتبه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۳۶۳.
۲۹. ابن ابی زینب، محمد بن ابراهیم، الغیبه للنعمانی، محقق: علی اکبر غفاری، تهران: صدوق، ۱۳۹۷ ق.

۳۰. ابن اثیر جزری، مبارک بن محمد، النهایه فی غریب الحدیث و الاثر، محقق: محمود محمد طناحی، ج ۱، چاپ چهارم، قم: اسماعیلیان، ۱۳۶۷.
۳۱. ابن بابویه قمی، محمد بن علی، التوحید، محقق: هاشم حسینی، قم: مدرسین، ۱۳۹۸ق.
۳۲. بابویه، محمد بن علی، عیون اخبارالرضا(علیه السلام)، محقق: مهدی لاجوردی، ج ۱، تهران: جهان، ۱۳۷۸ق.
۳۳. بابویه، محمد بن علی بن، کمال الدین و تمام النعمه، محقق: علی اکبر غفاری، ج ۲، چاپ دوم، تهران: اسلامی، ۱۳۹۵ق.
۳۴. ابن فارس بن زکریای رازی، احمد، مقایس اللغه، ج ۱، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۲۰۰۸م.
۳۵. حویزی، عبدعلی بن جمعه، تفسیر نورالثقلین، مصحح: هاشم رسولی، ج ۴، قم: اسماعیلیان، ۱۴۱۵ق.
۳۶. خسروی، سید غلامرضا، مفردات الفاظ قرآن، چاپ سوم، تهران: مرتضوی، ۱۳۸۵.
۳۷. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، ترجمه غلامرضا خسروی حسینی، ج ۱، چاپ سوم، تهران: مرتضوی، ۱۳۸۳.
۳۸. راوندی، سعید بن هبه الله قطب الدین، الدعوات، قم: مدرسه امام مهدی(عجل الله تعالی فرجه الشریف)، ۱۴۰۷ق.
۳۹. سیوطی، جلال الدین، التقان فی علوم القرآن، ج ۱، بیروت: دارالکتب العلمیه، بی تا.
۴۰. طباطبایی، سید محمد حسین، المیزان، ترجمه: محمد باقر موسوی، ج ۲، چاپ پنجم، قم: اسلامی، ۱۳۷۴.
۴۱. طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج علی اهل اللجاج، محقق: محمد باقر خراسان، ج ۱، مشهد: مرتضی، ۱۴۰۳ق.
۴۲. طریحی، فخرالدین بن محمد، مجمع البحرین، محقق: احمد حسینی اشکوری، ج ۱، چاپ سوم، تهران: مرتضوی، ۱۳۷۵.
۴۳. طریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، محقق: سید احمد حسینی، ج ۱، چاپ چهارم، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۶.

۴۴. طوسی، محمد بن الحسن، الغیبه، محقق: عبدالله و ناصح و علی احمد تهرانی، قم: دارالمعارف الاسلامیه، ۱۴۱۱ق.
۴۵. طوسی، محمد بن الحسن، تهذیب الاحکام، محقق: حسن الموسوی خراسان، ج ۶، چ ۴، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ق.
۴۶. عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، محقق: سید هاشم رسولی محلاتی، ج ۱، تهران: المطبعه العلمیه، ۱۳۸۰ق
۴۷. فتال نیشابوری، محمد بن احمد، روضه الواعظین و بصیره المعتظین، ج ۱، قم: رضی، ۱۳۷۵.
۴۸. الفراهیدی، الخلیل بن احمد، العین، ج ۱، قم: اسوه، ۱۴۱۴ق.
۴۹. _____، العین، ج ۸، چاپ دوم، قم: هجرت، ۱۴۰۹.
۵۰. فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، تفسیر الصافی، محقق: حسین اعلمی، ج ۳، چاپ دوم، تهران: مکتبه الصدر، ۱۴۱۵ق.
۵۱. قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۵-۶-۷، چاپ ۱۷، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۰.
۵۲. قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر القمی، محقق: طیب موسوی جزائری، ج ۲، چاپ سوم، قم: دارالکتاب، ۱۴۰۴ق.
۵۳. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول الکافی، ج ۱، قم: دارالحديث، ۱۴۲۹.
۵۴. کورانی عاملی، علی، الیمانین قادمون، مترجمان: جواد محدثی، حسین فاطمی نژاد، قم: نشر معروف، ۱۴۳۶ق.
۵۵. مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الانوار، محقق: عبدالزهراء علوی، ج ۱۱، بیروت: داراحیاء التراث العربی، ۱۱۱۰ق.
۵۶. مفید، محمد بن محمد بن نعمان، اوائل المقالات فی المذاهب و المختارات، قم: دارالتفسیر، ۱۳۹۵.
۵۷. مفید، محمد بن محمد، الارشاد فی معرفه حجج الله علی العباد، محقق: موسسه آل البيت علیهم السلام، ج ۲، قم: کنگره شیخ مفید، ۱۴۱۳ق.

۵۸. نیشابوری، محمد بن عبدالله، المستدرک علی الصحیحین، محقق: مصطفی عبدالقادر عطا، ج ۴، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۱ق.

۵۹. الهیئه العلمیه، معجم احادیث الامام المهدي، قم: المعارف الاسلامیه، ۱۴۲۸ق.

۶۰. طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج علی اهل اللجاج، محقق: محمد باقر خراسان، ج ۱، مشهد: مرتضی، ۱۴۰۳ق.

۶۱. قطب الدین راوندی، سعید بن هبه الله، الخرائج و الجرائح، محقق: موسسه الامام المهدي علیه السلام، ج ۲، قم: موسسه امام مهدي، ۱۴۰۹ق.

۶۲. علاءالدین علی بن حسام، کنز العمال، محقق: بکری حیانی، ج ۱۴، بیروت: موسسه الرساله، ۱۴۰۹ق.

۶۳. عاملی، جعفر مرتضی، درسه علامات ظهور، مترجمان: طریقه دار و محمد سپهری، بیروت: مرکز الاسلامی للدراسات، ۱۴۲۴ق.

۶۴. سیوطی، جلال الدین، التقان فی علوم القرآن، ج ۱، بیروت: دارالکتب العلمیه.

ج) مقالات:

۶۵. الهی خراسانی، مجتبی، رساله ای در بداء (علامه بلاغی)، فصلنامه کلام اسلامی، ۱۳۷۵، شماره ۱۹.

د) سایت ها

کانال نباء عظیم در تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۱۰ در پیام رسان ای تا به آدرس:

۶۶. https://eitaa.com/Nabae_Azim

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیّه خواراهران